

Projekt

z dnia 25 stycznia 2024 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY PIĄTNICA**

z dnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia "Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej w Gminie Piątnica na lata 2024- 2030"**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688) oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289, 535 i 1606) **uchwała się**, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Piątnica na lata 2024-2030”, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Piątnica.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

Przewodniczący Rady

Krzysztof Weber

**Gminny Program Przeciwdziałania
Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej
w Gminie Piątnica na lata 2024- 2030**

Spis treści

I.	Wstęp	2
II.	Podstawy prawne.....	3
III.	CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ.....	4
	1. Przemoc domowa- definicje prawne	4
	2. Formy i fazy przemocy domowej.....	6
	3. Ochrona osób doznających przemocy domowej	8
IV.	Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy Piątnica	10
	1. Podstawowe informacje o gminie	10
	2. Skala zjawiska na terenie Gminy Piątnica- dane instytucjonalne	11
	3. Ważniejsze oddziaływania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży	16
	4. Przemoc domowa na terenie Gminy Piątnica w opinii społeczności lokalnej	16
V.	Zasoby lokalne umożliwiające przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej	18
VI.	Część programowa	19
	1. Założenia Programu	19
	2. Adresaci Programu	20
	3. Cel główny i cele szczegółowe Programu.....	20
	4. Monitoring Programu	25
	5. Finansowanie Programu	26
	6. Harmonogram realizacji Programu	26

I. Wstęp

Przemoc domowa to specyficzna grupa czynów zabronionych przez prawo, a jej stopień społecznej szkodliwości jest bardzo wysoki. Przyjmując definicję Rady Europy, przemoc w rodzinie (inaczej przemoc domowa) określa się, jako „wszelkie akty przemocy fizycznej, seksualnej, psychologicznej lub ekonomicznej zdarzające się w rodzinie lub gospodarstwie domowym, lub między byłymi, lub obecnymi małżonkami, lub partnerami, niezależnie od tego, czy sprawca i ofiara dzielą miejsce zamieszkania, czy nie”¹.

Analizując statystyki dotyczące przemocy domowej zaobserwować można, iż problem ten dotyczy najczęściej kobiet i dzieci. Z uwagi na swoją złożoność, zjawisko to wymaga podejścia interdyscyplinarnego oraz stałej i systematycznej współpracy instytucji oraz organizacji rządowych i pozarządowych zmierzającej do zmniejszenia skali jego występowania. Działania zapobiegawcze przemocy domowej należy realizować na wielu poziomach. W działania powinno się zaangażować oprócz ustawodawcy, organizacji rządowych i pozarządowych, również całe społeczeństwo².

Niemniej istotna jest ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej. Bez wątpienia doświadczanie przemocy w rodzinie, a zatem w środowisku, które powinno być ostoją bezpieczeństwa i zapewnić godne warunki do życia i dorastania, niesie za sobą szczególnie dotkliwe konsekwencje³.

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszaniu jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym tworzy się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Piątnica na lata 2024- 2030. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania i cele programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

¹ Konwencja Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, Istanbul 2011.

² Stożek M., *Przemoc w rodzinie. Zapobieganie w świetle przepisów prawa*, Wydawnictwo Instytutu Psychologii Zdrowia, Warszawa 2009, s.

³ J. Helios, W. Jedlecka, *Współczesne oblicza przemocy. Zagadnienia wybrane*, Wrocław 2017, s. 31-32.

II. Podstawy prawne

Niniejszy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Piątnica na lata 2024-2030 został opracowany zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 289, 535) – z uwzględnieniem nowelizacji wprowadzonej na mocy wspomnianej Ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 r. poz. 535), która obowiązuje w zasadniczej części od 22 czerwca 2023 r.

W myśl art. 6. ust. 2 pkt 2-4 w/w ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do pozostałych zadań własnych gminy należy:

- a) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- b) zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- c) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- a) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483 ze zm.),
- b) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2023 r. poz. 289, 535),
- c) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2023 r. poz. 901, 1693, 1938),
- d) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2022 r. poz. 447),
- e) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2023 r. poz. 165 ze zm.),
- f) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2022 r. poz. 559),
- g) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2020 r. poz. 2050),
- h) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. 2022 r. poz. 1327),
- i) Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. 2021 r. poz. 1882),

- j) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. 2020 r. poz. 1359),
- k) Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz. U. 2022 r. poz. 1138)
- l) Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. 2022 r. poz. 1375),
- m) Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. 2021 r. poz. 1805),
- n) Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. 2023 r. poz. 1304),
- o) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. 2023 r. poz. 1870).

III. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ

1. Przemoc domowa- definicje prawne

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej przez pojęcie przemocy domowej rozumie się: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- a) narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- b) naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- c) powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- d) ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- e) istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”.

Natomiast w myśl art. 2 ust. 1 pkt 2 w/w ustawy osoba doznająca przemocy domowej to:

- a) małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,

- b) wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- c) rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- d) osoby pozostające w stosunku przysposobienia i ich małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- e) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- f) osoby wspólnie zamieszkujący i gospodarujący oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- g) osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- h) małoletni – wobec których jest stosowana przemoc domowa.

Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej.

Z kolei art. 2 ust. 1 pkt 3 definiuje pojęcie „osoba stosująca przemoc domową” – należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa w pkt 2 (wyżej);

Kolejno art. 2 ust. 1 pkt 4 określa pojęcie „świadka przemocy domowej” – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Ponadto, zachowania przemocowe mogą wypełniać znamiona różnych typów czynów zabronionych penalizowanych przez przepisy Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu, które jest ścigane z urzędu.

Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi, że:

„§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§ 2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 2 do 12 lat”.

2. Formy i fazy przemocy domowej

Termin przemoc potocznie najczęściej zastępowany jest takimi pojęciami jak brutalność, okrucieństwo, przestępczość. Pod pojęciem przemocy najczęściej rozumie się relację między ludźmi, która opiera się na użyciu przeważającej siły. Utrudnia samoobronę z uwagi na wyraźną asymetrię sił – jedna bowiem ze stron ma przewagę nad drugą; ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy. Jednakże nie należy utożsamiać przemocy z agresją. To, co odróżnia przemoc od agresji, to owa przewaga sił jednej strony. W przemocy zawsze występuje ona po stronie sprawcy, zaś w przypadku agresji jest zrównoważona. Celem przemocy jest wyrządzenie ofierze szkody, wywołanie bólu, zadanie cierpienia, poniżenie. Sprawca naraża na szkody zdrowie i życie ofiary⁴.

W celu określenia czy dane zachowanie lub zaniechanie jest przemocą, należy zbadać, czy spełnia następujące 4 warunki:

- 1) jest intencjonalne;
- 2) jedna osoba posiada wyraźną przewagę nad drugą;
- 3) doszło do naruszenia praw i dóbr osobistych drugiej osoby;
- 4) osoba, wobec której stosowana jest przemoc doświadcza cierpienia, ponosi szkody fizyczne i psychiczne⁵.

W literaturze spotkać można różnorakie klasyfikacje przemocy. Najczęściej wyróżnia się przemoc: fizyczną, psychiczną, seksualną, ekonomiczną oraz polegającą na zaniedbaniu. Formy te często występują łącznie. Przemoc fizyczna to zachowanie, którego skutkiem może być uszkodzenie ciała. Nieważne jest jednak, czy do takiego uszkodzenia dojdzie. Będzie to np. popychanie, szarpanie, kopanie, bicie pięścią, przypalanie papierosem. Przemoc psychiczna zawiera przymus i groźby, jest najczęstszą z form przemocy, trudną do udowodnienia. Przejawem takiej przemocy może być np. krytykowanie, szantażowanie, krzyczenie, obrażanie, lekceważenie. Z kolei przemoc seksualna to podjęcie czynności seksualnej bez zgody drugiej osoby lub wykorzystanie stanu jej nieświadomości.

⁴W. Jedlecka, *Formy i rodzaje przemocy* [w:] *Studia Erasmiiana Wratislaviensia = Wrocławskie Studia Erazmiańskie : zeszyt naukowy studentów, doktorantów i pracowników Uniwersytetu Wrocławskiego*, Wrocław 2007, s. 14.

⁵<http://niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie> (dostęp: 05.01.2024).

Przykładem będzie tutaj np. zgwałcenie czy nagrywanie stosunku seksualnego. Natomiast przemoc ekonomiczna wiąże się celowym niszczeniem czyjejś własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Będzie to m.in.: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy. Ostatnią z wymienionych form przemocy- zaniedbanie, można określić też jako formę przemocy ekonomicznej. Oznacza ona np.: niedawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie⁶.

Wśród licznych zagadnień przyczyn przemocy domowej M. Borowski⁷ wymienia następujące grupy:

- 1) przestępczość;
- 2) alkoholizm, narkomania, lekomania;
- 3) zachowania autodestrukcyjne: samobójstwa, samouszkodzenia;
- 4) zaburzenia nerwowe i psychiczne;
- 5) dewiacyjne zachowania seksualne;
- 6) inne typy zachowań dysfunkcyjnych wobec istniejącego systemu społecznego powodujące np. zwiększenie się liczby rozbitych rodzin i rozwodów czy zjawiska tzw. sieroctwa społecznego.

Przemoc domowa zazwyczaj nie jest aktem jednorazowym, wręcz przeciwnie- ma ona charakter długotrwały i cykliczny. Zjawisko to najczęściej powtarza się według określonego schematu, który stanowią trzy następujące po sobie fazy:

1. Faza narastającego napięcia- jedno z parterów staje się napięte i stale poirytowane, sprawia wrażenie, że nie panuje nad swoim gniewem, często zaczyna pić czy przyjmować inne substancje odurzające. W tym czasie osoba doznająca przemocy stara się spełniać wszystkie zachcianki osoby stosującej przemoc, często przeprasza, wywiązuje się ze wszystkich swoich obowiązków. Objawami narastającego napięcia u osoby doznającej przemocy są różne dolegliwości typu bóle głowy, brzucha, bezsenność, nadpobudliwość nerwowa.

2. Faza gwałtownej przemocy- osoba stosująca przemoc wpada w szal i stara się wyładować napięcie. Do ataków agresji i stosowania przemocy dochodzi z mało istotnych powodów.

⁶ <http://niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/8-rodzaj-przemocy> (dostęp: 05.01.2024).

⁷ M. Borowski, *Przemoc w rodzinie*, <http://www.korzan.edu.pl/konferencja/re-feraty/borowski.pdf> (data dostępu: 05.01.2024).

Osoba doznająca przemocy znajduje się w stanie szoku, uspokaja osobę stosującą przemoc, stara się ochronić siebie, odczuwa wstyd i przerażenie, staje się apatyczna. Jest to najkrótsza faza. Skutki użytej przemocy mogą być różne- obrażenia fizyczne, a nawet śmierć. Po takim zachowaniu najczęściej dochodzi do spadku napięcia i obniżenia poziomu agresji osoby stosującej przemoc.

3. Faza miodowego miesiąca- jest to trzecia faza, kiedy osoba stosująca przemoc wyładowała już swoją złość, wie, że posunęła się za daleko, wyraża skruchę, obiecuje poprawę, szuka wytłumaczenia dla tego, co zrobiła, okazuje ciepło i miłość. Osoba doznająca przemocy zaczyna wierzyć w zmianę osoby stosującej przemoc, a także w to, że przemoc była jedynie incydentem, odczuwa bliskość i zaufanie. Jednakże, faza ta przemija i znowu rozpoczyna się faza narastania napięcia⁸.

3. Ochrona osób doznających przemocy domowej

Analizując raport podsumowujący działalność Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” za 2022 rok, należy stwierdzić, że przemoc domową zgłaszały przede wszystkim kobiety i były to głównie zgłoszenia telefoniczne. Wśród telefonujących zdecydowaną większość stanowiły właśnie kobiety (76%), jednak również mężczyźni nierzadko korzystali z możliwości uzyskania porady czy wsparcia. Numer infolinii wybierali głównie dorośli. W analizowanym okresie odebrano 232 połączeń od dzieci lub niepełnoletniej młodzieży (1,25% wszystkich rozmów). Osoby zgłaszające przemoc rzadko mówią o tylko jednym jej rodzaju. Przemoc psychiczna towarzyszy w zasadzie każdej z pozostałych form. Zgłaszało ją w 2022 roku: 7518 osób (w tym 123 dzieci). Przemoc fizyczną zgłaszało 4385 dzwoniących (w tym 79 dzieci). Odnotowano również niemały udział przemocy ekonomicznej oraz seksualnej⁹.

Każda z osób doznających przemocy domowej może liczyć na bezpłatną pomoc ze strony państwa. Art. 3 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej stanowi, że pomocy tej udziela się w formie:

- 1) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
- 2) interwencji kryzysowej i wsparcia;

⁸ J. Maciaszek, *Zjawisko przemocy we współczesnym świecie. Wybrane aspekty*, KUL, Stalowa Wola 2010, s. 39-41.

⁹ https://www.niebieskalinia.info/images/Raport_2022.pdf (data dostępu: 05.01.2024).

- 3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobie stosującej przemoc domową korzystania ze wspólnie zajmowanego mieszkania z osobą doznającą przemocy domowej oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby doznającej przemocy domowej;
- 4) zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej;
- 5) badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
- 6) zapewnienia osobie doznającej przemocy domowej, która nie ma tytułu prawnego do lokalu zajmowanego wspólnie z osobą stosującą przemoc domową, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Zgodnie z art. 9d ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę Niebieskie Karty, której procedura od sierpnia 2010 r. nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą domową. Procedura Niebieskie Karty obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Przedstawiciele podmiotów, o których wyżej mowa realizują procedurę Niebieskiej Karty w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury Niebieskie Karty następuje przez wypełnienie formularza Niebieska Karta w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy domowej. Wszystkie instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swoją działalnością podjęły informację o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, zobowiązane są niezwłocznie poinformować o tym prokuraturę lub policję. Zaniechanie tego obowiązku może skutkować odpowiedzialnością karną.

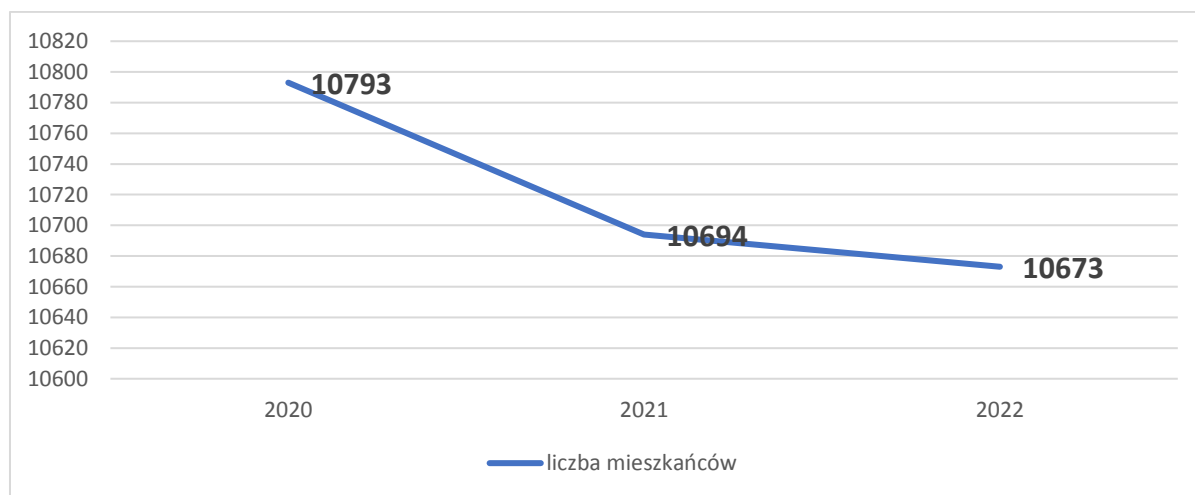
IV. Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy Piątnica

1. Podstawowe informacje o gminie

Gmina Piątnica to gmina wiejska położona w województwie podlaskim, w powiecie łomżyńskim. Od północy sąsiaduje z gminami: Mały Płock, Stawiski i Jedwabne, od wschodu – Wizna, od południa i zachodu – miasto Łomża i gmina Łomża. Obszar gminy obejmuje powierzchnię 21 906 ha.

W Gminie Piątnica liczba mieszkańców w 2022 r. wynosiła 10 673, w tym 5 461 mężczyzn i 5 212 kobiet. W latach 2020-2022 r. liczba mieszkańców gminy Piątnica zmniejszyła się.

Wykres 1. Liczba mieszkańców w latach 2020-2022.

Źródło: Raport o stanie Gminy Piątnica za 2020, 2021 r., 2022 rok.

Gmina Piątnica ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -64. W 2022 roku na terenie gminy **urodziło się 97 dzieci, a zmarło 161 osób.**

Tabela 1. Przyrost naturalny w Gminie Piątnica- lata 2021- 2022.

	Urodzenia	Zgony	Przyrost naturalny
2021	88	150	-62
2022	97	161	-64

Źródło: Raport o stanie Gminy Piątnica za 2021 rok, 2022 rok.

W skład jednostek organizacyjnych Gminy Piątnica wchodzi:

1. Centrum Usług Samorządowych w Piątnicy;
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątnicy;
3. Biblioteka Publiczna Gminy Piątnica;
4. Gminny Ośrodek Kultury w Piątnicy;
5. Zespół Szkolno-Przedszkolny SP im. mjr. Władysława Raginisa w Piątnicy;
6. Szkoła Podstawowa im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Dobrzyjałowie;
7. Szkoła Podstawowa im. Rodziny Lutosławskich w Drozdowie;
8. Szkoła Podstawowa im. Ofiar Katynia w Jeziorku;
9. Szkoła Podstawowa w Kisielnicy;
10. Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Olszynach;
11. Szkoła Podstawowa w Rakowie-Boginiach.

2. Skala zjawiska na terenie Gminy Piątnica- dane instytucjonalne

Zadania w zakresie pomocy społecznej realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątnicy. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek udzielania pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Pomoc może być świadczona w formie pieniężnej i niepieniężnej, podstawą jej udzielenia jest przeprowadzenie wywiadu środowiskowego i wydanie na tej podstawie stosownej decyzji.

W 2022 roku w Gminie Piątnica z pomocy społecznej skorzystało 91 rodzin, w tym 249 osób (świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i własnych- pieniężne i niepieniężne łącznie z pracą socjalną). W stosunku do 2021 r. roku liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej zmniejszyła się o 35 rodzin, w tym o 109 osób. Wśród mieszkańców Gminy Piątnica w 2022 roku najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną były: długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność oraz bezrobocie¹⁰.

Zgodnie z art. 9b. ust. 1. w/w ustawy Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej.

Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie

¹⁰ Raport o stanie Gminy Piątnica za 2022 rok, s. 42-43.

i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3– 5 w/w ustawy, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym;
- 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom;
- 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej;
- 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań;
- 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”;
- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3 w/w ustawy oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a w/w ustawy;
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową;
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2022 r. poz. 2151, 2311, 2581 i 2600 oraz z 2023 r. poz. 289 i 535).

W ramach Zespołu Interdyscyplinarnego powoływane są Grupy Diagnostyczno-Pomocowe, które zapewniają interdyscyplinarny, kompleksowy, uwzględniający potrzeby wszystkich członków rodziny, charakter pracy. Do zadań grup diagnostyczno-pomocowych należy w szczególności:

- 1) dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 2) realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia;

- 3) zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność;
- 4) realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową;
- 5) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową;
- 6) występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń;
- 7) monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”;
- 8) zakończenie procedury „Niebieskie Karty”;
- 9) dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
 - a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”,
 - b) wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”;
- 10) informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Dane zawarte w tabeli 2 wskazują, że w latach 2020-2022 r. liczba wszczynanych procedur „Niebieskie Karty” ma tendencję dynamiczną- w 2021 r. roku liczba ta zmalała, a w 2022 roku wzrosła. Instytucją, która najczęściej wszczyna ową procedurę jest Policja.

Tabela 2. Liczba wszczętych Procedur „Niebieskie Karty”.

	2020	2021	2022
Liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w tym przez:	33	29	36
Ośrodek Pomocy Społecznej	0	3	0
Policję	33	26	36

Zródło: dane z Zespołu Interdyscyplinarnego.

Realizacja zadań Zespołu Interdyscyplinarnego:

- a) Działania w środowisku zagrożonym przemocą domową mające na celu przeciwdziałanie temu zjawisku:
- 2020 rok -poradnictwo socjalne- 70 udzielonych porad,
 - 2021 rok -poradnictwo socjalne- 50 udzielonych porad,
 - 2022 rok -poradnictwo socjalne- 78 udzielonych porad.
- b) Liczba interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową:
- 2020 rok- 33 interwencje,
 - 2021 rok- 29 interwencji,
 - 2022 rok- 36 interwencji.
- c) Liczba działań mających na celu rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym:
- 2020 rok- 70,
 - 2021 rok- 50,
 - 2022 rok- 78.
- d) Liczba zainicjowanych działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową:
- 2020 rok- 33,
 - 2021 rok- 29,
 - 2022 rok- 36.

Dane uzyskane od Policji wskazują, że w 2022 roku w porównaniu z 2021 rokiem wzrosła liczba osób doznających przemocy domowej. Osobami doznającymi przemocy domowej najczęściej padają kobiety, zaś osobami stosującymi przemoc domową są mężczyźni. Przemoc domowa nierzadko dotyka również dzieci, które są jej świadkami.

Tabela 3. Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową.

	2020	2021	2022
Liczba interwencji dotyczących przemocy domowej	32	25	31
Liczba osób doznających przemocy domowej- ogółem, w tym:	34	26	31
Kobiety	26	22	24
Mężczyźni	8	2	7
Małoletni do 13 roku życia	0	2	2
Liczba osób stosujących przemoc domową- ogółem, w tym:	32	25	30
Kobiety	0	2	5
Mężczyźni	32	23	25
Liczba osób stosujących przemoc domową pod wpływem alkoholu- ogółem, w tym:	23	20	24
Kobiety	0	0	0
Mężczyźni	23	20	24
Liczba dzieci obecnych podczas interwencji	7	6	12

Źródło: Posterunek Policji w Piątnicy.

3. Ważniejsze oddziaływania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży

Na terenie gminy Piątnica w latach 2020-2022 prowadzono działania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży m.in.:

- 1) 2020 rok- „Przemoc domowa w czasie pandemii”

Liczba osób uczestniczących:

- a) 371 uczniów,
- b) 50 nauczycieli,
- c) 263 rodziców.

- 2) 2021 rok- „Międzynarodowy Dzień Walki z Przemocą wobec kobiet”

Liczba osób uczestniczących:

- a) 357 uczniów,
- b) 36 nauczycieli,
- c) 279 rodziców.

- 3) 2022 rok- „Szkoła Bez Przemocy”

Liczba osób uczestniczących:

- a) 495 uczniów,
- b) 30 nauczycieli,
- c) 350 rodziców.

4. Przemoc domowa na terenie Gminy Piątnica w opinii społeczności lokalnej

Istotnym elementem każdego postępowania diagnostycznego są badania, których celem jest poznanie opinii środowiska lokalnego odnośnie przedmiotu diagnozy. Przedstawione poniżej wyniki reprezentują badania ankietowe przeprowadzone w 2023 roku w ramach „Diagnozy zjawiska przemocy domowej w Gminie Piątnica”.

Badania przeprowadzone wśród pełnoletnich mieszkańców Gminy Piątnica (w badaniu wzięły udział łącznie 53 osoby, z czego 85% stanowiły kobiety, a 15% stanowili mężczyźni) wykazały:

- 1) W subiektywnej ocenie większości badanych (łącznie 79%) przemoc domowa jest w ich społeczności lokalnej raczej rzadkim i bardzo rzadkim zjawiskiem;
- 2) 23% mieszkańców wskazało, że ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy domowej, a 21% przyznało, że nie jest pewne, ale ma co do tego podejrzenia.

Pozostałe 57% odpowiedziało, że nie ma w swoim otoczeniu osób doznających przemocy domowej;

- 3) Badanych zapytano również o ich osobiste doświadczenia związane z występowaniem przemocy domowej- 25% respondentów przyznało, że sami doświadczyli przemocy ze strony członka swojej rodziny. Jeżeli chodzi o rodzaj doświadczanej przemocy to badani wskazują najczęściej, że doświadczyli przemocy psychicznej (85%). Zdecydowanie mniej respondentów zaznaczyło, że doznało przemocy fizycznej (38%). W dalszej kolejności ankietowani odpowiadali, że są osobami, które doznały/ doznają przemocy seksualnej (15%) oraz przemocy ekonomicznej (8%). Uzyskane wyniki wskazują, że niektórzy mieszkańcy doświadczają/ doświadczyły więcej niż jednej formy przemocy domowej;
- 4) Nieco ponad połowa ankietowanych, którzy doświadczyli przemocy domowej- 54% deklaruje, że w przeszłości wielokrotnie doznało przemocy domowej, ale takie sytuacje już się nie powtórzą. Kolejno, 31% przyznało, że doznali przemocy raz w życiu i nigdy więcej się to nie powtórzyło. Jednakże, 8% badanych odpowiedziało, że wiele razy doznało przemocy domowej i wciąż jej doznaje, a kolejne 8% respondentów zaznaczyło, że w przeszłości wielokrotnie doznało przemocy domowej i ma obawy, że zdarzy się to ponownie. Niespełna 1/3 ankietowanych (31%), którzy doznali przemocy domowej, prosiła o pomoc w tej sytuacji osoby trzecie- Policję oraz bliskich. Aczkolwiek większość- 69% nie zgłosiło nikomu, że jest wobec nich stosowana przemoc domowa;
- 5) Zdaniem 74% mieszkańców gminy Piątnica przyczyną zachowań agresywnych w stosunku do członków rodziny jest nieumiejętność radzenia sobie z problemami, a 55% wskazało, że wynika ona ze stresu. Mniejsze odsetki jako przyczyny agresji w stosunku do członków rodziny wymieniają chorobę psychiczną (45%), złą sytuację materialną (28%), odmienne zdanie członków rodziny (25%), brak posłuszeństwa dzieci (19%) czy też brak pracy (15%). W pole „inne” ankietowani wpisywali: „wzorce wyniesione z domu oraz problem alkoholowy u osoby przemocowej”.

Badania przeprowadzone wśród uczniów klas IV-VIII ze szkół podstawowych na terenie Gminy Piątnica (w badaniu udział wzięło 97 uczniów) wykazały:

- 1) 41% badanych deklaruje, że na terenie szkoły nigdy nie doświadczyło przemocy. Aczkolwiek 34% uczniów doświadczyło tam przemocy psychicznej, 30% przemocy fizycznej, a 7% innej niż wskazane formy przemocy. W kolejnym pytaniu

39% ankietowanych deklaruje, że nie doznali przemocy ze strony innych uczniów. Część badanych przyznaje, że kilka razy w roku (30%) oraz kilka razy w miesiącu (18%) doświadcza w szkole przemocy ze strony swoich kolegów lub koleżanek. Niektórzy uczniowie deklarują, że doświadczają przemocy rówieśniczej w szkole kilka razy w tygodniu (9%) lub nawet codziennie (4%);

- 2) Jak wynika z przeprowadzonych badań, 16% ankietowanych doświadczyło przemocy domowej, z czego 7% doświadcza jej kilka razy w roku, 4%- kilka razy w miesiącu, 3% nawet kilka razy w tygodniu, a 2% nawet codziennie. Uczniowie najczęściej wskazywali, że doświadczają przemocy psychicznej (12%) oraz fizycznej (10%). Mniejsze odsetki zaznaczały, że są osobami, które doznały/ doznają przemocy ekonomicznej (5%), zaniedbania (2%) czy też przemocy seksualnej (1%);
- 3) Ponad połowa- 57% uczniów nie zna osobiście ani ze słyszenia osób doświadczających przemocy domowej. Jednakże 21% badanych odpowiedziało, że zna takie osoby, a 23% nie jest pewne, ale ma podejrzenia, że niektóre znane im osoby doznają przemocy domowej.

V. Zasoby lokalne umożliwiające przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej

Grupy, instytucje oraz organizacje funkcjonujące na terenie danej gminy lub obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które prowadzą działalność na rzecz osób doznających przemocy domowej i osób stosujących przemoc domową należy zaliczyć do zasobów umożliwiających przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej. Wśród tych, które udzielają wsparcia mieszkańcom Gminy Piątnica znajdują się przede wszystkim:

- 1) Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątnicy;
- 2) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Piątnicy;
- 3) Zespół Interdyscyplinarny w Piątnicy;
- 4) Komenda Miejska Policji w Łomży;
- 5) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży;
- 6) Zakłady opieki zdrowotnej z terenu Gminy Piątnica;
- 7) Placówki oświatowe z terenu Gminy Piątnica;
- 8) Prokuratura Rejonowa w Łomży;
- 9) Sąd Rejonowy w Łomży;

- 10) Organizacje pozarządowe i stowarzyszenia, które w swojej działalności zajmują się przeciwdziałaniem przemocy domowej oraz ochroną osób doznających przemocy domowej;
- 11) Parafie rzymsko-katolickie na terenie Gminy Piątnica.

VI. Część programowa

1. Założenia Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Piątnica na lata 2024 – 2030 ma charakter interdyscyplinarny i zakłada realizację przez wszystkie podmioty zobligowane do podejmowania działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Założenia Programu skorelowane są z lokalnymi potrzebami oraz dotychczasowymi zadaniami. Obejmują działania profilaktyczne na trzech poziomach:

- 1) profilaktykę pierwszorzędową – ukierunkowaną na ogół mieszkańców Gminy Piątnica; obejmuje ona działania mające na celu zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających pojawieniu się zjawiska przemocy domowej poprzez edukację i budowanie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej (przejawów, przebiegu, cyklów), upowszechnianie informacji o formach wsparcia i instytucjach udzielających pomocy w środowisku lokalnym;
- 2) profilaktykę drugorzędową – skierowaną do osób i rodzin z grup zwiększonego ryzyka, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko występowania przemocy domowej;
- 3) profilaktykę trzeciorzędową – skierowaną do rodzin, w których występuje problem przemocy domowej; obejmuje ona z jednej strony działania interwencyjne i pomocowe mające na celu ochronę i wsparcie osób doznających przemocy domowej, z drugiej oddziaływania na osoby stosujące przemoc domową i zmierzające do zaprzestania stosowania przemocy, a także czynności służące zapobieganiu następstwom społecznym wynikającym ze stosowania przemocy domowej.

Oprócz działań profilaktycznych, w obszarze Programu zawarte są również działania służące podnoszeniu kompetencji i wsparciu zawodowemu przedstawicieli podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

2. Adresaci Programu

Działania wyznaczone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Piątnica na lata 2024-2030 mają charakter ciągły i są skierowane do:

- 1) mieszkańców Gminy Piątnica w tym dla osób zagrożonych przemocą domową;
- 2) osób stosujących przemoc domową;
- 3) osób doznających przemocy domowej;
- 4) świadków przemocy domowej;
- 5) osób/ instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

3. Cel główny i cele szczegółowe Programu

Głównym celem wyznaczonym w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Piątnica na lata 2024-2030 jest przeciwdziałanie przemocy domowej poprzez zapewnienie pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy oraz prowadzenie oddziaływań na osoby ją stosujące, a także podniesienie poziomu świadomości i wrażliwości społecznej w obszarze zjawiska przemocy domowej.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych.

PIERWSZY CEL SZCZEGÓŁOWY: Zapewnienie pomocy i wsparcia oraz ochrona osób doznających przemocy domowej.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- 1) Ścisła współpraca z podmiotami zapewniającymi schronienie osobom doznającym przemocy domowej oraz udzielającymi im wsparcia;
- 2) Monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury "Niebieskie Karty";
- 3) Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy dostępu do bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, interwencji kryzysowej oraz pomocy medycznej.
- 4) Udostępnienie do publicznej wiadomości informatorów o instytucjach udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej;

- 5) Praca socjalna z osobami doznającymi przemocy domowej;
- 6) Udzielanie pomocy finansowej, rzeczowej oraz schronienia osobom doznającym przemocy domowej;
- 7) Podnoszenie świadomości osób doznających przemocy domowej w zakresie przysługujących im praw oraz możliwych reakcji w sytuacji doświadczania przemocy domowej.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- a) liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej w związku z występowaniem przemocy domowej,
- b) liczba osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej objętych monitoringiem,
- c) liczba rodzin doznających przemocy domowej objętych pracą socjalną, poradnictwem oraz liczba udzielonych porad,
- d) liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności edukacyjnej i informacyjnej osób doznających przemocy domowej,
- e) liczba posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego ds. przemocy domowej,
- f) liczba posiedzeń grup diagnostyczno-pomocowych,
- g) liczba osób doznających przemocy domowej przebywających w ośrodkach wsparcia.

Termin realizacji działań pierwszego celu szczegółowego: zadanie bieżące, realizowane corocznie.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, Komenda Miejska Policji w Łomży, Posterunek Policji w Piątnicy.

Partnerzy realizacji: placówki służby zdrowia, specjaliści, Prokuratura Rejonowa w Łomży, Sąd Rejonowy w Łomży, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży, kuratorzy sądowi, ośrodki wsparcia, organizacje pozarządowe, kościół i społeczność lokalna.

DRUGI CEL SZCZEGÓŁOWY: Prowadzenie oddziaływań w stosunku do osób stosujących przemoc domową.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- 1) Interweniowanie w sytuacji występowania przemocy domowej poprzez stosowanie procedury „Niebieskiej Karty”;
- 2) Kierowanie do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym osób stosujących przemoc domową ze szczególnym naciskiem na motywowanie ich do udziału w programach oraz informowanie o obowiązujących, nowych, potencjalnych następstwach karnych niezgłoszenia się lub nieukończenia programu;
- 3) Współpraca z innymi podmiotami działającymi na terenie gminy mająca na celu realizację działań zmierzających do ograniczenia zjawiska przemocy domowej;
- 4) Podnoszenie świadomości osób stosujących przemoc domową w zakresie negatywnych konsekwencji prawnych, społecznych oraz zdrowotnych jej stosowania.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- a) liczba przeprowadzonych interwencji,
- b) liczba sporządzonych „Niebieskich Kart”;
- c) liczba osób skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych lub psychologiczno- terapeutycznych,
- d) liczba przekazanych Policji lub kuratorom sądowym informacji przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy domowej przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc,
- e) liczba podmiotów, z którymi podjęto współpracę.

Termin realizacji działań drugiego celu szczegółowego: zadanie bieżące, realizowane corocznie.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, Komenda Miejska Policji w Łomży, Posterunek Policji w Piątnicy.

Partnerzy realizacji: placówki służby zdrowia, specjaliści, Prokuratura Rejonowa w Łomży, Sąd Rejonowy w Łomży, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży, kuratorzy sądowi, ośrodki wsparcia, organizacje pozarządowe, kościół i społeczność lokalna.

TRZECI CEL SZCZEGÓŁOWY: Prowadzenie działań profilaktycznych oraz edukacja społeczności lokalnej na temat zjawiska przemocy domowej.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- 1) Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie radzenia sobie z przejawami agresji i przemocy, w szczególności tworzenie programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy;
- 2) Organizowanie akcji i kampanii informacyjnych ukazujących problem zjawiska przemocy domowej, a także wzbudzających wrażliwość wśród społeczeństwa na występowanie zjawiska przemocy domowej oraz wzbudzanie poczucia odpowiedzialności za zgłaszanie takich przypadków. Udział w ogólnopolskich kampaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej;
- 3) Realizacja programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodzin w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych oraz wychowania bez przemocy, a także podnoszących ich kompetencje opiekuńczo- wychowawcze;
- 4) Rozpowszechnianie informacji o placówkach pomocowych oraz programach profilaktycznych realizowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej;
- 5) Wspieranie różnych form spędzania czasu wolnego promujących zachowania nieagresywne;
- 6) Ścisła współpraca z innymi podmiotami na terenie gminy podejmującymi działania mające na celu edukację społeczności lokalnej w kierunku przeciwdziałania przemocy domowej.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- a) liczba programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy skierowanych do dzieci i młodzieży,
- b) liczba programów profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy skierowanych do rodziców,
- c) liczba opracowanych i upowszechnianych materiałów informacyjnych w zakresie przemocy domowej,
- d) liczba programów i kampanii społecznych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, w których brano udział,
- e) liczba organizacji pozarządowych, z którymi podjęto współpracę w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Termin realizacji działań trzeciego celu szczegółowego: zadanie bieżące, realizowane corocznie.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe.

Partnerzy realizacji: placówki służby zdrowia, specjaliści, Komenda Miejska Policji w Łomży, Posterunek Policji w Piątnicy, Prokuratura Rejonowa w Łomży, Sąd Rejonowy w Łomży, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży, kuratorzy sądowi, ośrodki wsparcia, organizacje pozarządowe, kościół i społeczność lokalna.

CZWARTY CEL SZCZEGÓŁOWY: Podnoszenie kompetencji osób realizujących zadania związane z przemocą domową.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- 1) Systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, w tym szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury Niebieskie Karty, prowadzenia Interwencji Kryzysowej, skutecznego radzenia sobie ze stresem oraz przeciwdziałania wypaleniu zawodowemu;
- 2) Zapewnienie dostępu pracownikom zawodowym zaangażowanym w przeciwdziałanie przemocy domowej dostępu do specjalistycznej literatury oraz materiałów szkoleniowych.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- 1) liczba osób biorących udział w szkoleniach/podnoszących swoje kwalifikacje z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej;
- 2) liczba zakupionych materiałów szkoleniowych.

Termin realizacji działań czwartego celu szczegółowego: zadanie stałe.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe, Komenda Miejska Policji w Łomży, Posterunek Policji w Piątnicy.

Partnerzy realizacji: placówki służby zdrowia, specjaliści, Prokuratura Rejonowa w Łomży, Sąd Rejonowy w Łomży, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży, kuratorzy sądowi, ośrodki wsparcia, organizacje pozarządowe.

PIĄTY CEL SZCZEGÓŁOWY: Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy domowej na terenie gminy Piątnica.

KIERUNKI DZIAŁAŃ:

- 1) Prowadzenie statystyk w zakresie zjawiska przemocy przez wszystkie instytucje zgodnie z wymaganiami resortowymi oraz w sposób ustalony przez Zespół Interdyscyplinarny w Piątnicy;
- 2) Zbieranie danych statystycznych z instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie w gminie Piątnica przez Zespół Interdyscyplinarny w Piątnicy w celu diagnozowania skali zjawiska i monitorowania zmian.

Wskaźniki monitorujące (roczne):

- 1) liczba osób stosujących przemoc domową;
- 2) liczba osób doznających przemocy domowej;
- 3) liczba działań monitoringowych;
- 4) liczba przeprowadzonych diagnoz.

Termin realizacji działań piątego celu szczegółowego: zadanie stałe.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinarny.

Partnerzy realizacji: Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, Komenda Miejska Policji w Łomży, Posterunek Policji w Piątnicy, placówki służby zdrowia, specjaliści, Policja, Prokuratura Rejonowa w Łomży, Sąd Rejonowy w Łomży, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łomży, kuratorzy sądowi, ośrodki wsparcia, organizacje pozarządowe.

4. Monitoring Programu

Monitoring Programu umożliwi analizę realizacji podejmowanych działań, a także pozwoli na ocenę ich skuteczności i efektywności. Monitorowanie realizacji programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 30 marca każdego roku do Ośrodka Pomocy Społecznej w Piątnicy. Ośrodek Pomocy Społecznej w Piątnicy do dnia 30 kwietnia każdego roku przedkłada Wójtowi Gminy Piątnica sprawozdanie z realizacji Programu.

5. Finansowanie Programu

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Piątnica, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

6. Harmonogram realizacji Programu

Program realizowany będzie na terenie Gminy Piątnica w latach 2024-2030. Wdrażanie programu rozpocznie się po jego uchwaleniu, a działania zaplanowane do realizacji w ramach Programu będą wdrażane w formie ciągłej.

UZASADNIENIE

Przemoc domowa jest jedynym z największych problemów społecznych. Skutki tego zjawiska implikują wiele negatywnych konsekwencji, nie tylko dla członków rodziny sprawcy, ale i całego społeczeństwa. Jej występowanie wpływa również negatywnie na pełnienie ról społecznych.

Art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej stanowi, że do zadań własnych gminy należy między innymi opracowywanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających tejże przemocy.

Zadaniem przedstawionego programu jest wprowadzenie szerokiego spektrum działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi opinii publicznej na zjawisko przemocy domowej, jak i przeciwdziałanie jej poprzez udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy, a także podejmowanie odpowiednich działań wobec osób stosujących przemoc. Wdrożenie powyższego programu przyczyni się do zwiększenia świadomości, co spowoduje uwrażliwienie i reagowanie społeczeństwa na zjawiska przemocy domowej.